

Ilmavalvontalotalla vaativa valvontatyö

Kouvolalainen **Kirsti Ailio** toimi sekä talvisodan että jatkosodan ajan ilmavalvontalottana. Mieltymys maanpuolustukseen oli seurausta Kymi-yhtiön suojeluskunta-toiminnasta, jossa hänen isänsä työskenteli aktiivina 1920- ja 1930-luvuilla. Aluksi Kirsti tuli mukaan nuorten toimintaan.

Kirsti Ailio syntyi Kuusankoskella 25.5.1918 veturinkuljettajan perheeseen. Äiti oli kotiäiti ja Kirsti perheen ainut lapsi. Se takasi hänelle perheessä keskeisen aseman.

Kansakoulun hän kävi kuusankoskelaisessa koulussa ja hakeutui sen jälkeen paperiyhtiön ylläpitämään ammattikouluun. Monilinjainen ammattikoulu valmisti työntekijöitä lähinnä yhtiön omille tuotantolinjoille sekä suunnitteluun, markkinointiin ja toimistotyöhön. Ammattikoulun jälkeen Kirsti suoritti myös yhtiön talouskoulun. Työpaikkakin järjestyi Kymi-yhtiöstä, sen toimistotehtävissä.

Mukaan talvisodan ilmavalvontaan

Valintaan ilma-alan valvontatehtäviin vaikutti paitsi Kirstin oma halukkuus niin ratkaisevasti myös ammattikoulun käsityönopettajan suositus. Hänestä muodostuikin nuorelle ilmavalvojalle eräänlainen työsuoritteiden takuuhenkilö.

Kuusankosken ilmavalvontatöiden alkaessa oli määrätty Kymi-yhtiössä toimivan suojeluskunnan hoidettavaksi. Valvontatorni sijaitsi lähellä Korian

Ruotsulassa, Kymijoen itäpuolella. Ilmavalvontahenkilöstön kuljetus tornille hoidettiin hevoskuljetuksena. Majoitus oli järjestetty Ulvin maatilalle. Työjakso tornissa oli kahden henkilön ryhmässä, kestoaltaan kaksi tuntia. Havainnoista raportoituiin tulenjohtoa ja rintamalinjaa. Kovimmat pommitukset tuolloin kohdistuivat Korian siltaan ja Keltin voimalaitokseen.

Talvisodan jälkeen Kirsti Ailion työsuhteita tehtaalla jatkui normaalisti.

Sotatoimien jatkeeksi Jatkosota

Juhannuksen jälkeen 1941 ilmavalvontalotat saivat taas komennuksen palata takaisin ilmavalvontaan. Siirtomääräys koski myös Kirsti Ailiota. Sen velvoittamana hänen oli palattava Viipurin kautta Kannakselle, sijoituspaikana Uusikirkko, josta oli suora näköyhteys muun muassa Pietariin. Elokuulla saatiin jälleen uusi siirtomääräys, nyt Tyrisevälle, lähelle Terijokea. Osa ruokatarvikkeista saatiin lähialueiden maatiloilta ostaen tai vaihtaen niitä säästämäämme tupakkaan ja sokeriin tai valmistamaamme ruusunmarjahilloon, kertoo Ailio.

Venäläisten suurhyökkäys alkoi 9.6.1944

Hyökkäyksen seurauksen oli edessä taas ilmavalvontayksikön siirto, aluksi Perkjärvelle ja siitä edelleen Suomen puolelle Simpelelle. Myöhemmin yksikköemme matka jatkui Juvan kautta Pieksämäelle.

Pieksämäellä Kirsti Ailio työskenteli sotilaspastorin toimistossa selvitystyössä työnään Lapin sodassa kaatuneiden jäämistön lähettäminen omaisille. Sodan päätyttyä oli edessä kotiuttaminen, paluu normaaliin siviilielämään ja arkityöhön.

Työt Kymi-yhtiössä jatkuivat entiseen tapaan joskin vaatimustason noustessa. Työvuosia eläkeikään mennessä oli kertynyt 43.

Kaikki aika ei suinkaan ollut työaikaa, vaan osan ajasta hän käytti harrastuksiin ja seurusteluun, sillä perhekin oli perustettava. Naimisiin Kirsti meni 1951 ja perheeseen syntyi kaksi tyttöä, nyt eläkeikään ehtineet hekin.

Sotaveteraanien toiminta läheistä

Pian sotaveteraanijärjestön perustamisen jälkeen myös Kirsti Ailio liittyi jäseneksi paikalliseen sotaveteraaniyhdistykseen. Hän on aktiivisesti toimiva jäsen, mutta hallintotehtävistä syrjässä.

Kouvolassa oli vuoden 2011 kuntaliitoksen jälkeen seitsemän sotaveteraaniyhdistystä. Näistä jo vuoden kuluttua kolme yhdistystä sulautui Kouvolan yhdistykseen ja toiset kolme hieman myöhemmin muodostaen yhdesä Kouvolan Sotaveteraaniyhdistyksen, jossa on yli 1000 jäsentä:

- lähes 300 tunnuksen omaava jäsentä

- noin 400 puoliso- ja leskijäsentä

- noin 300 kannattajajäsentä

Kirsti Ailio käyttää säännöllisesti yhdistyksen palveluja: päivittäistä kaupungin järjestämää

100-vuotta toukokuulla täyttävä Kirsti Ailio viihtyy parhaiten muistojensa parissa kodissaan Kouvolassa. Molemmista sodissa ilmavalvontalottana isänmaata palvellut Kirsti Ailio on korkeasta iästään huolimatta edelleen aktiivi sotaveteraani.

ruokapalvelua, viikoittaista siivouspalvelua sekä yhdistyksen jalkahoitoa ja kuntoutusta. Kirsti on toimissaan hyvin aktiivinen ja osallistuu lähes jokaiseen yhdistyksen järjestämään tilaisuuteen tai tapahtumaan.

Rintamapalvelutunnus Kirsti Ailiolle myönnettiin 27.4.1981.

Tasavallan presidentin vastaanotto

Syksyllä 2017 Kirsti Ailio sai kutsun tasavallan presidentiltä saapua itsenäisyyspäivän vastaanotolle presidentinlinnaan. Perinteinen vastaanotto oli tänä

vuonna poikkeuksellisen juhla, koska se oli samalla 100-vuotiaan Suomen juhlavastanotto.

Tilaisuutta Kirsti Ailio kuvaa juhlavaksi ja tunnelmalliseksi sekä isäntäparia, tasavallan presidentti Sauli Niinistöä ja Jenni Haukiota miellyttäväksi ja herttaiseksi isäntäpariksi. Henkilökohtaisia tuttavuuksia ei vierasjoukossa ollut. Mahdolliset tuttavuudet perustuivat TV-kuvaan.

Matti Värri

Kirjoittaja on vantaalainen toimittaja